TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Nhà báo thời AI phải biết làm chủ công nghệ nhưng không đánh mất giá trị cốt lõi

18:55 17/06/2026

Nhân kỷ niệm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam 21/6, phóng viên đã có cuộc trao đổi với ThS. Nguyễn Văn Hào - Phó Tổng Biên tập Truyền thông trẻ, Đặc san Sinh viên Viện Báo chí và Truyền thông; giảng viên chuyên ngành Truyền thông đa phương tiện và Truyền thông đại chúng, Học viện Báo chí và Tuyên truyền về những thay đổi của nghề báo trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo (AI), cũng như yêu cầu đối với nguồn nhân lực truyền thông trong tương lai.

PV: *Thưa ông, nhân kỷ niệm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam 21/6, nhìn lại sự phát triển của báo chí hiện nay, đâu là sự thay đổi lớn nhất mà ông cảm nhận được?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: Tôi cho rằng sự thay đổi lớn nhất chính là quá trình chuyển đổi từ mô hình truyền thông một chiều sang môi trường truyền thông đa nền tảng, tương tác liên tục với công chúng.

Trước đây, báo chí chủ yếu truyền tải thông tin từ cơ quan báo chí tới người đọc, người xem. Ngày nay, công chúng không chỉ tiếp nhận mà còn tham gia sản xuất, chia sẻ và phản hồi thông tin. Mỗi nhà báo giờ đây không chỉ viết bài mà còn phải biết kể chuyện bằng video, infographic, podcast, livestream và nhiều hình thức khác.

Đó vừa là cơ hội, vừa là thách thức để báo chí tiếp tục khẳng định vai trò dẫn dắt thông tin trong xã hội số.

PV: *Trí tuệ nhân tạo (AI) đang được nhắc đến rất nhiều trong lĩnh vực báo chí - truyền thông. Theo ông, AI đang tác động như thế nào đến nghề báo?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: AI đang tạo ra những thay đổi rất mạnh mẽ. Nhiều công việc trước đây mất hàng giờ thì nay có thể hoàn thành trong vài phút. AI có thể hỗ trợ tìm kiếm dữ liệu, gợi ý ý tưởng, tổng hợp thông tin, chuyển đổi văn bản thành giọng nói, tạo phụ đề tự động, dựng video hoặc hỗ trợ phân tích hành vi độc giả.

Điều đó giúp các tòa soạn nâng cao năng suất lao động và tối ưu hóa quy trình sản xuất nội dung.

Tuy nhiên, AI không phải là nhà báo. AI không có trách nhiệm xã hội, không có khả năng đánh giá bối cảnh chính trị, văn hóa, đạo đức hay cảm xúc con người. Vì vậy, vai trò kiểm chứng, xác thực và chịu trách nhiệm cuối cùng vẫn thuộc về người làm báo.

PV: *Có ý kiến cho rằng AI sẽ thay thế nhà báo trong tương lai. Ông nhìn nhận vấn đề này ra sao?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: Tôi không nghĩ AI sẽ thay thế nhà báo, nhưng chắc chắn sẽ thay thế những người làm báo không chịu thay đổi.

Lịch sử phát triển công nghệ cho thấy công nghệ luôn làm thay đổi cách thức lao động, nhưng không thay thế hoàn toàn con người. Điều AI chưa thể thay thế là tư duy phản biện, khả năng điều tra, sự sáng tạo, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội.

Những yếu tố đó chính là linh hồn của báo chí.

Tương lai sẽ thuộc về những nhà báo biết kết hợp giữa năng lực chuyên môn và khả năng ứng dụng công nghệ. Người làm báo cần xem AI là trợ lý thông minh chứ không phải đối thủ.

PV: *Trong môi trường truyền thông hiện đại, theo ông kỹ năng nào là quan trọng nhất đối với nhà báo trẻ?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: Ngoài nền tảng nghiệp vụ báo chí, tôi cho rằng có ba nhóm kỹ năng đặc biệt quan trọng.

Thứ nhất là kỹ năng số, bao gồm khả năng sử dụng các công cụ công nghệ, nền tảng số và ứng dụng AI trong công việc.

Thứ hai là kỹ năng kể chuyện đa phương tiện. Một câu chuyện báo chí ngày nay không chỉ tồn tại dưới dạng văn bản mà còn có thể được thể hiện bằng video, đồ họa tương tác, podcast hoặc các định dạng mới trên mạng xã hội.

Thứ ba là năng lực tư duy phản biện và kiểm chứng thông tin. Trong thời đại tin giả lan truyền nhanh hơn sự thật, đây chính là năng lực cốt lõi giúp nhà báo giữ được uy tín nghề nghiệp.

PV: *Ông hiện là giảng viên chuyên ngành Truyền thông đa phương tiện và Truyền thông đại chúng. Theo ông, ngành học này đang có những lợi thế gì trong bối cảnh hiện nay?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: Đây là một trong những ngành học có nhiều tiềm năng phát triển nhất hiện nay.

Sự phát triển của kinh tế số, thương mại điện tử, mạng xã hội và các nền tảng nội dung số khiến nhu cầu nhân lực truyền thông tăng rất nhanh. Các doanh

nghiệp, tổ chức hay cơ quan báo chí đều cần đội ngũ có khả năng sản xuất nội dung đa nền tảng và kết nối hiệu quả với công chúng.

Sinh viên ngành Truyền thông đa phương tiện và Truyền thông đại chúng được trang bị kiến thức liên ngành, từ truyền thông, báo chí, marketing đến công nghệ số và dữ liệu truyền thông. Đây là lợi thế rất lớn khi tham gia thị trường lao động.

PV: *Vậy sinh viên cần chuẩn bị những gì để thích ứng với môi trường nghề nghiệp trong tương lai?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: Tôi thường nói với sinh viên rằng bằng cấp chỉ là điểm khởi đầu.

Điều quan trọng hơn là khả năng học tập suốt đời. Công nghệ thay đổi rất nhanh, các nền tảng truyền thông cũng liên tục biến động. Nếu không chủ động cập nhật kiến thức và kỹ năng mới, chúng ta rất dễ bị tụt lại phía sau.

Sinh viên cần đầu tư cho ngoại ngữ, kỹ năng số, khả năng sáng tạo nội dung và đặc biệt là xây dựng tư duy làm việc chuyên nghiệp. Các em cũng nên tham gia nhiều dự án thực tế để tích lũy kinh nghiệm ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

PV: *Nhân Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam 21/6, ông muốn gửi gắm điều gì tới những người trẻ đang theo đuổi lĩnh vực báo chí và truyền thông?*

ThS. Nguyễn Văn Hào: Tôi mong các bạn trẻ luôn giữ được ngọn lửa đam mê với nghề.

Công nghệ có thể thay đổi từng ngày, nền tảng có thể thay đổi từng giờ, nhưng những giá trị cốt lõi của báo chí chân chính như sự thật, tính nhân văn, trách nhiệm xã hội và khát vọng cống hiến sẽ luôn còn nguyên giá trị.

Hãy học cách làm chủ công nghệ, tận dụng AI và những thành tựu mới để phục vụ công việc tốt hơn, nhưng đừng bao giờ để công nghệ làm mất đi bản sắc nghề nghiệp của mình. Đó mới là nền tảng để người làm báo và người làm truyền thông phát triển bền vững trong tương lai.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

PV